

Toelichting op gebruikte methodiek berekening financiële gevolgen van overlijden en arbeidsongeschiktheid in de **Private Wealth Navigator**

In de Private Wealth Navigator kunnen de financiële gevolgen risico van overlijden en arbeidsongeschiktheid worden berekend. De daarbij gebruikte methodiek wordt in dit document toegelicht.

Toelichting gebruikte methodiek bij berekening financiële gevolgen overlijden

Het risico van overlijden is '100%'. Het moment waarop (gelukkig) ongewis. Het overlijden van iemand kan voor de nabestaande(n) grote financiële gevolgen hebben. Zeker indien de overledene 'kostwinner' was of voor een groot deel van de inkomsten zorgde. Daarom is een goede inschatting van deze financiële gevolgen een relevant onderdeel van het vakgebied 'financiële planning'. Met een goede inschatting van de financiële gevolgen kunnen immers ook eventueel benodigde maatregelen genomen worden. Veelal zal dit betekenen dat er een (overlijdensrisico)verzekering wordt afgesloten.

Tegelijkertijd met de constatering dat het overlijden van iemand grote financiële consequenties kan hebben voor de nabestaande(n), is er de constatering dat het risico op overlijden op jonge(re) leeftijd statistisch klein is. En 'jong' is hier ook een relatief begrip. Als voorbeeld: het risico op overlijden van een 55-jarige man in dát jaar, bedraagt circa 0,44%. En van een 60-jarige vrouw in dát jaar circa 0,65%. Zie ook de onderstaande tabel met een leeftijdsweergave van 30 tot en met 74 jaar en de daarbij horende kans op overlijden in dat jaar.

Leeftijd	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
Kans op overlijden op deze leeftijd	0,05%	0,05%	0,05%	0,06%	0,06%	0,06%	0,07%	0,07%	0,08%	0,08%	0,09%	0,10%	0,11%	0,12%	0,14%
Leeftijd	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
Kans op overlijden op deze leeftijd	0,15%	0,17%	0,18%	0,20%	0,23%	0,26%	0,29%	0,32%	0,35%	0,40%	0,44%	0,49%	0,54%	0,60%	0,66%
Leeftijd	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74
Kans op overlijden op deze leeftijd	0,74%	0,81%	0,89%	0,98%	1,08%	1,19%	1,31%	1,45%	1,61%	1,78%	1,97%	2,19%	2,42%	2,69%	2,98%

Gebaseerd op man, GB 2012-2017 AG afronding

Uiteraard neemt het risico op overlijden toe naarmate we ouder worden (en uiteindelijk convergeert die kans uiteraard naar 100%). Daarnaast neemt de kans uiteraard ook toe als we niet uitsluitend naar 1 jaar kijken, maar naar een reeks van jaren. Maar ook dan is de kans op overlijden in X periode vaak nog relatief klein. Als voorbeeld nemen we de kans op overlijden tussen de 60 en 65-jarige leeftijd van een man. De kans dat een gemiddelde man in deze leeftijdsperiode komt te overlijden bedraagt circa 4,6%. De kans om op 65-jarige leeftijd nog in leven te zijn bedraagt dus circa 95%.

Op basis van bovenstaande gegevens voegt een (zeer) gedetailleerde berekening van het financiële risico weinig tot geen waarde toe ten opzichte van een berekening waarin alleen de belangrijkste parameters ('bouwstenen') als uitgangspunt dienen. Zeker als gerealiseerd wordt dat ook de belangrijkste parameter, namelijk het gewenste netto besteedbaar inkomen na overlijden, ook veelal een (zo goed mogelijke) inschatting is.

Om bovenstaande redenen wordt in de Private Wealth Navigator een '4 stappen' methodiek gebruikt, die er toe leidt dat een goede indicatie van het financiële risico wordt berekend, maar waarbij bewust zaken (details) als heffingskortingen, toeslagen etc buiten beschouwing blijven.

Toelichting op gebruikte '4 stappen' methodiek

Stap 1

Onder stap 1 wordt berekend over hoeveel vermogen de cliënt (of partner) zou moeten beschikken om het gewenste NBI 'levenslang' te kunnen financieren. Deze berekening toont dus de hoeveelheid vermogen die beschikbaar zou moeten zijn, los van de vraag of dit er ook daadwerkelijk is.

Stap 2

Onder stap 2 wordt berekend over hoeveel vermogen de cliënt (of partner) op het moment van overlijden (of arbeidsongeschiktheid) beschikt. Hier wordt gekeken naar het vermogen dat kan worden ingezet voor inkomensaanvulling. Dit vermogen kan dus bestaan uit een tweede woning, de waarde van de onderneming, beleggingen etc. Feitelijk wordt berekend hoeveel vermogen de cliënt (of partner) zelf kan inzetten om het onder stap 1 benodigde kapitaal te financieren. In de praktijk kan dit vermogen 'vast' zitten in onroerend goed en/of de onderneming. De aanname is dat dit vermogen op termijn kan dienen voor inkomensaanvulling. De overwaarde in de eigen woning wordt niet gezien als vermogen dat kan worden ingezet voor inkomensaanvulling. Hier moet immers in gewoond worden. Eventueel kan worden aangegeven of er meer of minder van het vermogen kan worden ingezet. Zo kan worden gesimuleerd dat bijvoorbeeld de huidige woning na overlijden wordt verkocht en er kleiner gewoond gaat worden. De vrijkomende overwaarde kan dan wel worden ingezet voor inkomensaanvulling. Minder vermogen inzetten kan ook als de klant bijvoorbeeld vermogen wil overhouden voor vererving naar de kinderen.

Stap 3

Onder stap 3 wordt berekend hoeveel inkomen de cliënt (of partner) ontvangt na overlijden (of arbeidsongeschiktheid). Dit inkomen wordt tegen het onder stap 1 ingevoerde rendement contant gemaakt. Dit vertegenwoordigt immers ook een waarde.

Stap 4

Onder stap 4 tenslotte wordt duidelijk of er nog een tekort aan vermogen is dat eventueel verzekerd kan worden. Op de volgende pagina zijn deze 4 stappen in een voorbeeldberekening weergegeven.

Scenario overlijden van mevrouw H. Prins (= cliënt)(simulatie per eind 2020)						
Simulatie overlijden per eind jaar		2020	(Leeftijd is dan 64)			
Stap 1. Hoeveel vermogen heeft de Partner nodig? (Ift overlijden partner)						
Verwacht resterende levensjaren Partner :	23,42	87	(< wijzig evt)			
Gewenst netto besteedbaar inkomen (NBI):	23,42	24.000	80%	(stijging 1,4%)		
Benodigd vermogen voor financiering NBI		649.437		Rendement >	2,00%	
				VRH >	1,20%	
Benodigd vermogen voor betaling (rest) hypotheekrente	23.551	35%		Inflatie	1,40%	
Overig benodigd vermogen (vrije invoer)				Netto >	-0,60%	
Overig benodigd vermogen (vrije invoer)						
Benodigd overig vermogen		23.551				
hypotheekschuld box 1 vóór overlijden =	85.135					
hypotheekschuld box 1 na overlijden =	85.135					
Totaal benodigd vermogen		672.988	A			
Stap 2. Over hoeveel vermogen beschikt de Partner ná overlijden van Cliënt?						
Netto gezamenlijk vermogen vóór overlijden [1]	224.804	Vermogen eind 2020 (maximaal 0)				
Bij: uitkering(en) uit levensverzekering(en)		Belast	50,00%			
Af: deel dat wordt gebruikt voor aflossing hypotheek						
Af: verschuldigde erfbelasting (indicatie)	3.649	GVG (of alsof)				
Netto vermogen Partner na overlijden Cliënt	221.155	liquide >	136.160			
---- > Inzetbaar voor inkomensaanvulling	221.155	B				
[1] betreft netto vermogen voor overlijden minus overwaarde in eigen woning						
Stap 3. Hoeveel (toekomstig) inkomen heeft de Partner ná overlijden van Cliënt?						
Bestaand en/of toekomstig inkomen Partner	Vanaf leeftijd	Tot leeftijd	IB	Netto	Contante Waarde	
AOW	67	15.935	87	40%	171.899	
Oudedag pensioen	67		87	40%		
Salaris(sen) en ander arbeidsinkomen	63		67	40%		
Nabestaandenpensioen 'levenslang'	63	16.800	87	40%	221.073	
Uitkering uit erfrenteverzekering	63		67	40%		
Uitkering uit Algemene Nabestaandenwet	63		67	40%		
Overig inkomen	63		67	40%		
Overig inkomen	63		67	40%		
Netto contante waarde (toekomstig) inkomen Partner		392.973	C		392.973	
Stap 4. Berekening of het gewenst NBI te financieren is na overlijden van Cliënt						
Totaal benodigd vermogen		672.988	A			
Vermogen inzetbaar voor inkomensaanvulling		221.155	B			
Netto contante waarde (toekomstig) inkomen Partner		392.973	C			
Indicatie tekort aan benodigd kapitaal / vermogen		58.861	A - B - C (max 0)			
Indicatie extra benodigd verzekerd kapitaal		58.861	< incl erfbelasting * =	73.576		
* in geval uitkering met erfbelasting is belast (gemeenschap van goederen)						

Uit dit voorbeeld blijkt dat er voor de financiering van het gewenste netto besteedbaar inkomen uiteindelijk een tekort is van circa EUR 60.000. Dit tekort kan hoger uitvallen als de nabestaande langer leeft dan (actuarieel) verondersteld.

Deze berekening en methodiek geeft een verantwoord en onderbouwd antwoord op de vraag of aanvullende maatregelen voor de klant aan te bevelen zijn.

Tip: in het geval u een klant adviseert over de financiële gevolgen van overlijden in de wetenschap dat dit overlijden op korte(re) termijn gaat plaatsvinden (terminale ziekte), kunt u er ook voor kiezen om deze situatie te verwerken in de Private Wealth Navigator zoals u dat doet met het 'langleven' scenario. Dit zal dan ook immers de nieuwe situatie worden voor de achterblijvende partner. In dat geval worden ook de details meegenomen in de berekening zoals heffingskortingen en toeslagen etc.

Toelichting gebruikte methodiek bij berekening financiële gevolgen arbeidsongeschiktheid

De toelichting op deze berekening is kort omdat deze vrijwel 1 op 1 overeenkomt met de gebruikte methodiek bij overlijden. Ook het risico op (blijvende) arbeidsongeschiktheid is statistisch (gelukkig) niet groot. Vanzelfsprekend hangt dit wel samen met het soort beroep dat wordt uitgeoefend. De financiële gevolgen echter kunnen indien dit risico zich voordoet wel groot zijn, net als bij overlijden.

De stappen 1 en 2 zijn gelijk aan die bij de gebruikte methodiek bij overlijden. Stap 3 biedt de mogelijkheid tot het verwerken van een bestaande of nieuwe uitkering uit een arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Veelal laat de berekening ook dan nog een tekort zien. En dat valt te verklaren uit het feit dat er grenzen aan een verzekerde uitkering worden gesteld door verzekeringsmaatschappijen (veelal maximaal 80% van het huidige inkomen). In de praktijk zal de klant dan ook vaak een zekere teruggang in het netto besteedbaar inkomen moeten accepteren indien hij of zij arbeidsongeschikt wordt.

Tip: in het geval u een klant adviseert over de financiële gevolgen van arbeidsongeschiktheid in de wetenschap dat deze arbeidsongeschiktheid binnenkort intreedt, kunt u er ook voor kiezen om deze situatie te verwerken in de Private Wealth Navigator zoals u dat doet met het 'langleven' scenario. Dit zal dan ook immers de nieuwe situatie worden voor de klanten diens (eventuele) partner. In dat geval worden ook de details meegenomen in de berekening zoals heffingskortingen en toeslagen etc.

Mocht u naar aanleiding van deze toelichting nog vragen of opmerkingen hebben, neemt u dan gerust contact op met ons:

Mail: helpdesk@privatewealthsupport.nl

Telefoon: 0299-646929